

[Gertrud Stjørholm Nielsen]

forenes med en holdbar uddannelsesplanlægning.«

Heri er kommunisterne enige. Men vi går alligevel gerne ind i denne debat.

Til hr. Jimmy Stahr vil jeg gerne sige angående kommentarerne om gravearbejdet, at jeg håber, de er udtryk for, at socialdemokratiet finder det positivt, at deltagerne i en debat møder velforberedte. Det højner faktisk debattens niveau.

Kommunisterne har igennem det sidste halvandet års tid opmærksomt fulgt det centrale uddannelsesråds arbejde med forberedelserne til U 90.

Resultatet foreligger nu samtidig med CURs rapport i form af en pjece, der indeholder partiets kritik af U 90.

I hovedtræk går denne kritik ud på, at CURs rapport er utilstrækkelig som grundlag for stillingtagen i en demokratisk debat om planlægning for det samlede uddannelsessystem, at væsentlige dele af det samlede reformkompleks allerede er ved at blive virkeliggjort, og at reformbestræbelserne som helhed er mere markeds- end lighedsorienterede.

Kommunisterne kan imidlertid på en række væsentlige områder tilslutte sig intentionerne med uddannelsesplanlægningen, således som de fremlægges af CUR. Det gælder ikke mindst selve tanken om en planlægning for det samlede uddannelsessystem, som vi finder højst påkrævet. Men det gælder også lighedsorienteringen som en central målsætning for planlægningen, ønsket om en bedre forbindelse mellem teori og praksis i uddannelserne og mellem uddannelse og samfund. Kommunisterne kan derfor også i princippet gå ind for en række af de enkeltforslag, der fremsættes i U 90, f. eks. forslaget om obligatoriske børnehaveklasser, om nedbrydning af opdeling i studieforberevende og erhvervsforberedende uddannelser på 10.-12. uddannelsesstrin og forslagene om forbedrede uddannelsesmuligheder for voksne og arbejdsledige.

Men en planlægning for det samlede uddannelsessystem gældende for de næste 10-15 år må ses som en helhed, således som det også understreges af undervisningsministeren i den udsendte redegørelse. Vi finder, at denne helhed er mangelfuldt fremstillet i CURs rapport, en omstændighed, som CUR selv henleder opmærksomheden på i kapitel X, side 148, hvor det hedder:

»... vi forudsætter, at andre igangværende reformbestræbelser, som CUR kan støtte, videreføres samtidig med de her fremsatte forslag.«

Hvilke reformbestræbelser kan der så være tale om her? Ja, det må vel først og fremmest dreje sig om planlægningen for de videregående uddannelser i fortsættelse af helhedsplanen fra 1974. Det må vel videre dreje sig om de bestræbelser, der ligger bag undervisningsministerens forslag til principbeslutning om 10.-12. uddannelsesår, der blev fremsat allerede i november 1975. Endelig kan der også være tale om forslaget om de såkaldte pædagogiske højskoler - for at nævne nogle vigtige eksempler.

Disse initiativer må ses i sammenhæng med CURs forslag i U 90. CURs rapport er derfor ikke et tilstrækkeligt grundlag for en stillingtagen til den samlede planlægning. Dette udgør i sig selv en betænkelig beskæring af den demokratiske debat og bekræfter ministerens egne ord om, at de politiske beslutningsprocesser i vid udstrækning flyttes uden for folketinget og over i råd, kommissioner, udvalg m. m.

Her vil jeg godt sige til hr. Jimmy Stahr, som var ved at flytte det næsten helt uden for alverdens ting ved at sige, at det kommer udefra og det kommer nedefra, at det for mig er et tydeligt eksempel på den rullende planlægger.

Kritikken af planlægningsprocessen bliver imidlertid så meget desto mere alvorlig, når man tager et overblik over indholdet af de samlede planlægningsinitiativer. Herved rejser sig nemlig spørgsmålet, om det overhovedet er lighedsorientering, der står i centrum for bestræbelserne. Den udførlige behandling af grundskoletrinet i U 90 angives at tage sigte på øget lighed. Det gælder indførelsen af børnehaveklasser, oplødning af skematimer og fagopdeling, øget vægt på metoder, almenkvalifikationer og holdning med henblik på at hæve det for alle fælles basisniveau; det fremgår af et arbejdsrapport fra februar 1977 fra Erik Ib Schmidt.

Ud fra en isoleret betragtning må man medgive, at en del af disse intentioner kan have lighedsfremmende konsekvenser, hvis de føres ud i livet. Men i et sammenhængende planlagt uddannelsessystem må uddannelsens enkelte niveauer ses i forhold til hinanden. Enhver, der kender lidt til folkeskolen,